

بانک برای فقرا

ترجمہ:

محمد یونس

(اقتصاددان بنگلادشی و برنده جایزہ نوبل)

مترجمان:

روح اللہ رحیمی

سید محسن موسیٰ کاظمی محمدی

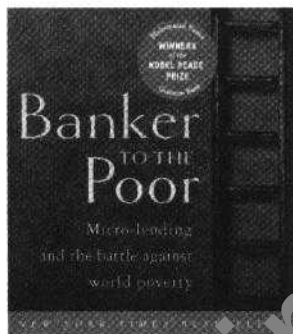

In 1981, Muhammad Yunus established Grameen Bank, a bank devoted to providing the poorest of Bangladesh with access to loans. From that modest start, the bank has grown into a major financial institution, and its success has inspired the creation of similar banks in many other countries.

Yunus used to take the poor to agencies for social development, and he began to feel that the world's development and progress were not reaching the poor. He decided to start a bank for the poor, and he began to work on it. He started with a small group of people, and he began to work on it. He started with a small group of people, and he began to work on it. He started with a small group of people, and he began to work on it.

Yunus, who was a professor of economics at Dhaka University, had a vision of a world where everyone had access to financial services. He believed that the poor should not be excluded from the financial system, and he wanted to create a bank that would provide them with the services they needed.

Yunus, who was a professor of economics at Dhaka University, had a vision of a world where everyone had access to financial services. He believed that the poor should not be excluded from the financial system, and he wanted to create a bank that would provide them with the services they needed.

MUHAMMAD YUNUS

طرح جلد کتاب اصلی

سرشناسه: یونس، محمد،

Yunus, Muhammad

عنوان و نام پدیدآور: بانکی برای فقرا/ نویسنده محمد یونس؛ مترجمان روح‌الله رحیمی، موسی کاظمی محمدی،

مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۵-۵۳۱-۹۴۵-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: ۲۰۰۷، Banker to the poor: micro-lending and the battle against world poverty

موضوع: یونس، محمد، ۱۹۴۰- م.

موضوع: Yunus, Muhammad

موضوع: بانک گرامین - تاریخ

موضوع: Grameen Bank - History

موضوع: بانکداران -- بنگلادش -- سرگذشتنامه

موضوع: اصلاح طلبان اجتماعی - بنگلادش - سرگذشتنامه

موضوع: امور مالی - خرد - بنگلادش - تاریخ

موضوع: فقرای روستایی - بنگلادش - تاریخ

شناسه افزوده: رحیمی اصل، روح‌الله، مترجم

شناسه افزوده: موسی کاظمی محمدی، سیدمحسن، مترجم

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف

رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۴ ی ۳/۶ / ۳۲۹۰ HG

رده بندی دیویی: ۳۲۲/۱۷۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۹۳۸۷۳

بانکی برای فقیر

نویسنده محمد یونس و ترجمان روح الله رحیمی، سید محسن موسی کاظمی و سید محسن و بیستار محمد عذرا موسوی ناشر دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها) صفحه‌آرا مهدیه شیرینیت ثبت چاپ اول، زمستان ۱۳۹۴ تیراژ ۱۰۰۰ نسخه قیمت ۹۴۵-۵۳۱-۹۶۴-۹۷۸-۶

مراکز پخش:

مدیریت پخش دفتر نشر معارف قم، خیابان شهید، کوچه ۲۲، شماره ۴، تهران و تماس: ۳۷۷۴۰۰۰۴ پاتوق کتاب قم (شعبه اول)
خیابان شهید، روبه‌روی دفتر مقام معظم رهبری، تلفن: ۳۷۷۳۵۴۵۱ پاتوق کتاب قم (شعبه دوم) ابتدای بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، تلفن: ۳۲۹۰۴۴۰۰ پاتوق کتاب تهران
خیابان انقلاب، چهارراه کالج، پلاک ۷۱۵، تلفن: ۸۸۹۱۱۲۱۲ پاتوق کتاب شیراز سی‌متری سینما سینما بین چهارراه ذوالقادر و چهارراه مشیرنو، پلاک ۱۵۰، تلفن: ۷۱۲۲۳۴۶۶۱۵ پاتوق کتاب مشهد چهارراه شهید، خیابان آیت‌الله بهجت، نبش کوچه هفتم، تلفن: ۵۱۳۲۲۲۰۱۱۹ پاتوق کتاب کرمانشاه چهارراه مدرس، خیابان پزشکان، پلاک ۲۲، تلفن: ۳۸۴۱۱۰۸۱۱۱ پاتوق کتاب کرمان خیابان شهید مطهری، بین کوچه ۵۴ و ۵۶، تلفن: ۳۴۳۲۲۳۱۴۶۶ پاتوق کتاب رشت خیابان امام خمینی، نبش پاتوق راه، تلفن: ۱۳۳۳۲۲۰۶۹۷ پاتوق کتاب تبریز میدان ساعت، انتهای خیابان مقصودیه، جنب سازمان فناوری اطلاعات شهر تبریز، تلفن: ۴۱۳۵۵۷۶۰۰۰ پاتوق کتاب کرج چهارراه طالقانی، به سمت میدان سیاه، بعد از زیرگذر، جنب هلال احمر، ساختمان دی، طبقه زیرزمین، تلفن: ۲۶۳۴۴۳۵۲۹۰ پاتوق کتاب شهرکرد خیابان ولی عصر، بالاتر از سه راه سینما، تلفن: ۳۲۲۴۱۲۲۲۰۱۰ پاتوق کتاب قزوین چهارراه بنیاد شهید، روبه‌روی بانک صبه و بانک مهر اقتصاد، تلفن: ۲۸۳۳۳۳۲۸۰۶ پاتوق کتاب زنجان میدان شهید، خیابان ۱۸ دی، روبه‌روی مسجد امام حسین، تلفن: ۱۱۳۳۲۵۲۰۲۰ پاتوق کتاب ارومیه تقاطع خیابان رسالت و دستغیب، نبش چهارراه مافی، تلفن: ۴۴۳۳۵۵۲۲۰۴ پاتوق کتاب اراک خیابان امام خمینی، خیابان میرزای شیرازی (مسجد سیندا)، ساختمان حوزه علمیه خواهران، تلفن: ۸۶۳۳۳۳۳۰۳۸ پاتوق کتاب اصفهان چهارراه تختی، خیابان مسجد سید، روبه‌روی بانک صادرات، تلفن: ۳۱۳۳۴۴۲۰۵۰۵۰ پاتوق کتاب اردبیل سه راه دانش، خیابان اسماعیل بیگ، جنب بانک ایران زمین، تلفن: ۴۵۰۳۳۳۳۰۳۱۴ پاتوق کتاب بیرجند خیابان پاسداران، نبش پاسداران ۱۹، پلاک ۵۴، تلفن: ۵۶۳۳۴۴۰۰۷۸ پاتوق کتاب ایلام خیابان آیت‌الله خدیری، روبه‌روی مسکن و شهرسازی استان، تلفن: ۹۱۰۷۷۵۵۱۸۸ پاتوق کتاب گرگان مقابل پارک شهر، کوچه بوعلی، تلفن: ۱۷۳۳۳۳۳۸۸۰ پاتوق کتاب اهواز خیابان نادری، خیابان شهید سراج، ساختمان یاس، طبقه همکف، تلفن: ۹۱۰۷۷۵۵۱۶۴ پاتوق کتاب بندرعباس خیابان دانشگاه، جنب مؤسسه اعتباری عسکریه، پاساژ کاکتوس، تلفن: ۷۳۳۳۳۳۳۰۵۷ پاتوق کتاب بوشهر خیابان امام خمینی، جنب حوزه علمیه امام خمینی، تلفن: ۹۱۷۶۶۶۱۵۵۴ پاتوق کتاب خرم‌آباد خیابان شهید مطهری، سه راه اول، روبه‌روی بانک صادرات، تلفن: ۹۱۰۷۷۵۵۱۷۴ پاتوق کتاب یاسوج بالاتر از خیابان سینما، جنب فروشگاه گفش ملنی، ابتدای کوچه پزشک، تلفن: ۹۱۰۷۷۵۵۱۸۵

پایگاه اینترنتی ketabroom.ir نشانی اینترنتی info@ketabroom.ir

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه‌ی نویسنده
۱۱	از بانکی در روستای من تا بانکی در همه‌ی دنیا
۲۵	ایده‌های گرامین در بانک جهانی
۴۳	چیتاگونگ، خیابان بوکسیر هات، شماره‌ی ۲۰
۵۳	کودکی، دورانی سراسر هیجان و کنج‌کاوی
۵۹	دوران دانشجویی در بنگلادش و آمریکا
۸۳	دانشگاه چیتاگونگ، مدیر گروه رشته‌ی اقتصاد
۹۱	کاباورزی، تجربه‌ی مشارکت سه جانبه
۱۰۳	بانک‌داری، بالا رفتن مداوم دیوار زندانی که ما را دربر گرفته بود
۱۱۷	جای‌یده زنان بیشتر از مردان وام داد؟
۱۳۱	توصیه‌هایی به زنان برای دریافت وام
۱۳۹	کارمندان زن بانک
۱۴۵	روش‌های پرداخت وام و بازپرداخت وام
۱۵۱	مکانیسم بازپرداخت؛ همان آشفته و بی‌نظم
۱۶۱	گرامین، شعبه‌ای آزمایشی از بانک کشاورزی
۱۶۹	عید فطر ۱۹۷۷
۱۷۳	درخواست فرصت برای شروع
۱۸۷	بلایای طبیعی، دشمنان سرسخت ما
۱۹۱	تربیت کارمندان ارشد گرامین
۱۹۹	تولد گرامین، واحدی با ماهیت مستقل
۲۰۹	بانک کاملاً مستقل
۲۱۳	الگوپردازی از دست‌آوردهای گرامین
۲۱۴	آفریقا
۲۱۷	آسیا
۲۱۸	مالزی
۲۱۹	فیلیپین
۲۱۹	چین
۲۲۰	آمریکا
۲۳۰	آمریکای جنوبی
۲۳۱	آمریکای شمالی
۲۳۲	اروپا
۲۳۳	اروپای شرقی
۲۳۴	اروپای غربی

۲۲۵.....	بریتانیا (U.K.)
۲۲۶.....	فرانسه
۲۲۷.....	نروژ
۲۲۸.....	فنلاند
۲۲۸.....	سوئد
۲۳۱.....	تجربیه‌ی اجرای طرح گرامین در مناطق شهری آمریکا
۲۳۹.....	یک تجربه‌ی روستایی در ایالات متحده‌ی آمریکا
۲۵۱.....	بازار آزاد مبتنی بر هوشیاری اجتماعی
۲۵۹.....	خودا تعالی
۲۶۳.....	تأثیر تحصیل و آموزش بر زندگی فقرا
۲۶۷.....	افزایش جمعیت، فرصت یا تهدید؟
۲۷۱.....	فقر، مسأله‌ی خراموش شده در اقتصاد
۲۷۲.....	اعتباری که اسلام برای اسلام کرده است
۲۷۵.....	افق‌های جدید در مال‌های ۱۹۰ تا ۱۹۷۰
۲۷۵.....	وام مسکن، داستان یک کیفیت
۲۷۸.....	سالمندان و بازنشستگی
۲۸۰.....	بهداشت و درمان
۲۸۳.....	تلاش برای زنده نگه داشتن صنعت بافندگی
۲۸۸.....	سازمان شیلات گرامین
۲۹۵.....	تلفن گرامین، فناوری جدیدی برای فقرا
۳۰۱.....	سرمایه‌ی گرامین، اعتماد مردم
۳۰۷.....	یک بسیج همگانی برای مبارزه با فقر
۳۲۱.....	جهان بدون فقر، کی و چگونه؟
۳۲۷.....	پیوست: نگاهی به ترازنامه
۳۲۷.....	ابعاد گرامین
۳۲۷.....	جدول شماره‌ی ۱: ابعاد بانک گرامین (تا ۳۱ می ۱۹۹۸)
۳۲۸.....	جدول شماره‌ی ۲: ذخیره‌سازی و پرداخت‌های بانک گرامین (تا ۳۱ می ۱۹۹۸)
۳۲۹.....	جدول شماره‌ی ۳: منابع خارجی بودجه‌ها (میلیون دلار آمریکا)
۳۳۰.....	هزینه‌های سرمایه‌ها
۳۳۱.....	تعیین حدی برای عدم بازپرداخت‌ها
۳۳۱.....	محاسبه‌ی سود و زیان
۳۳۱.....	وام‌گیرندگان
۳۳۲.....	جدول شماره‌ی ۴: شرکت‌های عضو خانواده‌ی گرامین
۳۳۳.....	چطور می‌توان با بانک گرامین ارتباط برقرار کرد؟

پیش‌گفتار

«محمد یونس» برای نخستین بار در جهان، بانک «گرامین» را برای دادن وام‌هایی با مبالغ پایین، در بنگلادش تأسیس کرد؛ کاری که بانک‌های معمولی از انجام آن خودداری می‌کردند. این وام‌ها فقیرترین و بی‌بضاعت‌ترین افراد را قادر می‌ساخت که در کوچک‌ترین و دورافتاده‌ترین روستاها کسب و کاری راه بیندازند و خود را از فقر و تنگدستی نجات دهند. او معتقد است که «این مردم نیستند که اعتبار کافی نداشتند» در واقع بانک‌ها شایستگی مردم را نداشتند.

امروزه این شیوه تقریباً در شصت کشور جهان به کار می‌رود و به اعتراف بانک جهانی و بسیاری از بران اقتصادی جهان، بانک گرامین با تجارت یک بیلیون پوندی خود مانند ملاحی مؤثر، اساسی در جنگ علیه فقر و محرومیت است.

«بانکی برای فقرا» داستان است از اراده و تلاش یونس، داستانی از غلبه بر قحطی‌های بزرگی چون قحطی سال ۱۹۷۴ بنگلادش، داستانی از شکست برنامه‌های بسیاری از دولت‌ها و تفکرات سنتی و داستانی از چگونگی گسترش شیوهی وام‌های کم‌بمبلغ در بسیاری از کشورها. داستانی از یک کار فوق‌العاده بزرگ^۱، «یک داستان شگفت‌انگیز از زندگی فردی که توانست با بینش و ارزیابی درست، نظم و ترتیب بنیان‌گذاری شده را که تا کنون سیل می‌شد تغییر دهد»^۲ این کتاب توانست در سال ۲۰۰۶ جایزه‌ی صلح نوبل را به خود اختصاص بدهد.

۱. دوریس لیسینگ.

۲. Guardoin, John Elkington.

مقدمه‌ی نویسنده

تجربه‌ی تأسیس بانک «گرامین»، معنا و مفهوم تازه‌ای از انسانیت را در ذهن من شکل داد و این ایمان را در من به وجود آورد که انسان‌ها برای تحمل بدبختی‌های ناشی از فقر و گرسنگی به دنیا نیامده‌اند و می‌توانند جهانی عاری از فقر داشته باشند؛ اگر بخواهند. البته باید اشاره کنم که پرداخت وام‌های کم‌مبلغ نمی‌تواند به تنهایی به فقر پایان دهد؛ بلکه مسیری را فراهم می‌کند که مردم با گذر از آن می‌توانند از فقر نجات یابند.

تاکنون رهکارهای فراوانی برای تسهیل و تسریع برون‌رفت از فقر، مطرح شده است که اغلب انسان‌ها برای ارائه‌ی هریک از آن‌ها نخست، مردم را در مدل‌های گوناگون، تصویرسازی می‌کنند و سپس سازوکار جدیدی را برای آن‌ها و مؤسسه‌های مالی طراحی می‌کنند. من می‌کنم کاری که در گرامین به دو اصل مهم دست‌یافتیم و همواره آن‌ها را در نظر داریم؛ نخست این که دانش ما درباره‌ی مردم و روابط متقابل آن‌ها بسیار ناقص است و دوم این که هر فرد تنهایی بسیار مهم و معتبر است.

هر انسانی - چه زن و چه مرد - پتانسیل‌های فراوانی دارد که می‌تواند در زمان خود و یا حتی آینده، بر زندگی دیگران تأثیر بگذارد. انسان‌ها استعداد‌های نهفته‌ی بسیاری دارند که اگر زمینه‌ی کشف و بروز آن‌ها فراهم شود، هرگز شناخته نخواهند شد. حال می‌خواهم داستانی برایتان بگویم، ولی پیش از آن درخواست دارم که فراتر از آن چه که می‌خوانید و برایتان معمولی به نظر می‌رسد، تصور کنید. قصدم این است که با مطالعه‌ی داستان واقعی بانک گرامین، شما را به جایی که عقیده دارند خلق جهانی عاری از فقر، امکان‌پذیر است، دعوت کنم. شما نیز می‌توانید تصمیم بگیرید که کاری جدی و مؤثر در این راستا انجام دهید و برای نابودی فقر و بیچارگی، انقلابی به پا کنید. انسان فقط زمانی به هدفی که در ذهن دارد می‌رسد که به‌خوبی آن را بشناسد و تصمیم جدی خود را برای دست‌یابی به آن بگیرد. در این زمینه هم مهم نیست که چه تفکری دارید؛ آزاد یا محافظه‌کار، یا

در چه دوره‌ای از زندگی خود هستید؛ جوانی یا پیری. مهم این است که بتوانیم تمام کارها را همگام با این جریان و در کنار هم انجام دهیم؛ پس بیایید در مورد آن فکر کنیم.

محمد یونس

www.ketab.ir